

Sborník Oblastního muzea v Mostě

řada přírodovědná číslo 42

2025

Sborník Oblastního muzea v Mostě

řada přírodovědná, 42

2025

**ISSN 1214 – 2573
ISBN 978-80-85115-56-7**

Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, uveřejňuje recenzované původní vědecké práce a krátké zprávy z geologie, botaniky, zoologie, recenze, personálie a informace z přírodovědeckého života především ze severozápadních Čech a přilehlých území.

Periodikum je zařazeno do Seznamu recenzovaných neimpaktivních periodik vydávaných v ČR platném pro rok 2015, který byl schválen Radou pro výzkum, vývoj a inovace dne 28.11.2014.

Podrobné pokyny pro autory a další bližší informace o sborníku jsou dostupné online na webu muzea:

<https://www.muzeummost.cz/cz/publikacni-cinnost>.

Plné obsahy posledních čísel sborníku jsou k dispozici na adrese:

<https://www.muzeummost.cz/sbornik-oblastniho-muzea-v-moste>.

The journal *Sborník Oblastního muzea v Mostě, series naturae*, publish peer reviewed original scientific works and brief reports in geology, botany and zoology, and also book reviews and personalia especially joined to Northwestern Bohemia and adjacent areas.

Detailed instructions for authors and further information about the journal are available online on the museum's website: **<https://www.muzeummost.cz/cz/publikacni-cinnost>**.

The full contents of latest issues of the journal can be found at the following address:

<https://www.muzeummost.cz/sbornik-oblastniho-muzea-v-moste>.

**Sborník Oblastního muzea v Mostě,
řada přírodovědná, číslo 42.**

Vydalo / Published by: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

Místo vydání / Place of publication: Most

Náklad / Edition: 300 ks/pcs

ISSN 1214 – 2573

ISBN 978-80-85115-56-7

Toto číslo vyšlo / The issue was published on: 31. 12. 2025

Vytisknuto v / Printed in: TISKÁRNA K & B, s. r. o.

Obrázek na první straně obálky / The picture on the front cover:
pavlovnie plstnatá / the Foxglove Tree (*Paulownia tomentosa*) (orig. Pavel Krásenský).

Adresa redakce / The redaction address: Oblastní muzeum a galerie v Mostě, Čsl. armády 1360/35,
434 01 Most; E-mail: joza.v@omgm.cz; Telefon / The phone number: +420 414 120 238 (Vít Joza)

Redakční rada / Editorial board: Ing. Vít Joza (výkonný redaktor / Editor-in-chief), Pavel Krásenský,
Ing. Čestmír Ondráček, Miroslav Radoň, Mgr. Vladislav Rapprich, Ph.D.

Recenzenti příspěvků v tomto čísle / Reviewers of the contributions in the issue:

Stanislav Benedikt, Petr Bogusch, Jiří Janák, Jan Motejík, Vlastimil Růžička, Kateřina Šumberová,
Pavel Vonička, Martin Waldhauser, Pavel Zdvorač

Príspevek ke květeně Mostecka a Litvínovska (severozápadní Čechy) V

Contribution to the flora of the Most and Litvínov regions (Northwestern Bohemia) V

Vít Joza

Oblastní muzeum a galerie v Mostě, Čsl. armády 1360, CZ-434 01 Most,
e-mail: vjoza77@gmail.com, joza.v@omgm.cz

Abstract: The fifth contribution to the flora of the Most and Litvínov regions presents the new detailed data on vascular plant taxa occurring in all of the natural landscape areas ranging there: Krušné hory Mts., Most Basin and České středohoří Mts. Most of the published findings are recorded in public herbaria, especially in the collection of the Regional Museum and Gallery in Most (acronym MOST).

New findings of *Aphanes arvensis* and *Anthemis arvensis* complement our scarce data on both rare weeds in the region. The finding of *Scutellaria galericulata* in a pond on the upland plateau of Krušné hory Mts. near villages Svahová and Rudolice v Horách is phytogeographically significant because the species successfully grows there at over 800 m a. s. l. This is currently the altitudinal maximum of the species in the Czech Republic. The record from the highland village Brandov supports our knowledge of the spatial distribution of *Viburnum opulus* in Krušné hory Mts. Two omitted historical herbarium records of *Agrostemma githago* in Hora Svaté Kateřiny and Litvínov contribute to better knowledge about its distribution. Nevertheless, the species became extinct in Northwestern Bohemia before several decades ago.

The most frequent data are about the non-indigenous flora of the Most county. *Paulownia tomentosa*, a fine exotic tree in parks and gardens, and the annual *Epilobium brachycarpum* have been newly recorded in the region as invasive weeds. Both of them rapidly spread in the Czech Republic and are very successful adventives.

Another invasive herb, *Phalaris arundinacea* 'Picta', a commonly planted ornamental leaf-variegated grass, has been invading several localities in Krušné hory Mts. These cases, currently occurring throughout Northwestern Bohemia, are generally neglected by botanists. The two first findings of the perennial *Coreopsis grandiflora* which escapes from cultivation in the Czech Republic are recorded. The species is widely used as an ornamental species in gardens and in flowerbeds in public places and it seems to be potentially invasive in the Czech Republic, as it has been evaluated as such in surrounding countries. *Buxus sempervirens* has repeatedly escaped from plantings in urban areas in Litvínov, Bečov and Lužice. The same situation occurs with *Stachys byzantina*, which also occasionally escapes into convenient habitats in the vicinity of ornamental plantings. *Abutilon theophrasti* has been first found in Most in 2025. However, the invasive behavior of all these taxa seems to be probably without the dangerous risk.

Keywords: vascular plants, endangered species, invasive, ornamental, naturalization, České středohoří Mts., Krušné hory Mts., Most Basin, distribution, Northwestern Bohemia, Czech Republic

Úvod

Dlouholetý soustavný průzkum květeny Mostecka a Litvínovska přinesl další údaje o fyto-geograficky významných, regionálně vzácných, nových či jinak významných invazních taxonech, stejně jako o těch, jejichž zdejší výskyt je přehlížen. V návaznosti na čtyři předchozí příspěvky této série (JOZA 2017, 2018, 2020, 2023) zde publikuji další pozoruhodné nálezy. Pocházejí zpravidla

z posledních let, doplňují je ale také starší originální, dosud nepublikovaná data. Na několika nálezech se podíleli také níže citovaní kolegové. Přál bych si, aby tato řada příspěvků podnítila další, pokud možno komplexní výzkum květeny tohoto mimořádně pestrého a botanicky cenného území a podstatně tak rozšířila jeho povědomí u odborné veřejnosti.

Metodika

Vymezení území přibližně odpovídá správnímu okresu Most. Ke všem floristickým údajům jsou uvedeny co možná nejpřesnější nálezové okolnosti. Nálezy jsou komentovány především ve fytogeografickém, případně také v historickém kontextu, a pokud je to vhodné, tak i z pohledu ochrany přírody. Jednotlivé lokality u téhož taxonu jsou odděleny tečkou a pomlčkou. Pro doplnění a komentování floristických nálezů byly využity příslušné regionální prameny a veřejně dostupné soubory dat (PLADIAS 2025, cf. etiam WILD et al. 2019; FLORAWEB 2025, AOPK ČR 2025). Nomenklatura odpovídá Klíči ke květeně České republiky (KAPLAN ed. 2019), resp. údajům v databázi k mezinárodnímu projektu The World Flora Online (WORLD FLORA ONLINE 2025). Kvůli nomenklatorickým změnám, k nimž v návaznosti na taxonomický vývoj v současnosti běžně dochází, jsou přesto uvedena plná jména taxonů.

Každý taxon je ohodnocen podle aktuálního právně závazného ochrannářského statusu v České republice (ANONYMUS 2013), dále jsou připojeny stupně ohrožení podle aktuální a předposlední verze Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (GRULICH 2012, 2017). Doplňuje je status z regionálního červeného seznamu cévnatých rostlin Ústeckého kraje (ONDRÁČEK ed. 2019). Lokality jsou řazeny, pokud možno, od severu k jihu a od západu k východu. Pokud bylo možné zjistit souřadnice v systému WGS84 a nadmořskou výšku, jsou tyto údaje uvedeny. Zařazení do fytogeografických okresů, resp. podokresů odpovídá Květeně České republiky (SKALICKÝ 1988). Příslušný dělený kvadrant (mapovací pole) středoevropského síťového mapování (¼ CEBA, cf. EHRENDORFER & HAMANN 1965, SLAVÍK 1971) byl zjištěn pomocí webového nástroje Phytochorion – GPSR (LUKEŠ & POLEDNÍK 2025).

Zkratky herbářových sbírek, kde jsou uloženy dokladové exempláře, jsou uvedeny podle databáze Index Herbariorum (THIERS 2025). Doplňující údaje jsou v hranatých závorkách.

Přehled použitých zkratk:

stupně ohrožení:

podle předposlední verze Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (GRULICH 2012)

C1t	= taxon kriticky ohrožený, ustupující
C3	= taxon ohrožený

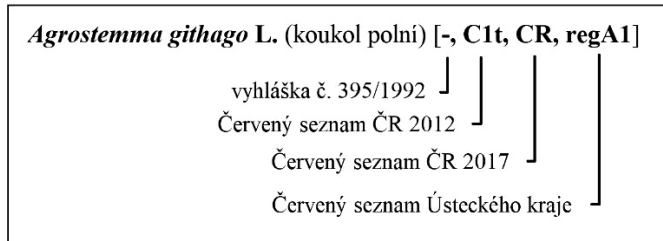
podle aktuálního Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (GRULICH 2017)

CR	= taxon kriticky ohrožený (critically endangered)
NT	= taxon téměř ohrožený (near threatened)

podle Červeného seznamu květeny Ústeckého kraje (ONDRÁČEK ed. 2019)

regA1	= taxon vyhynulý v Ústeckém kraji
regC3	= taxon ohrožený v Ústeckém kraji

Stupně ohrožení jsou řazeny podle schématu:

další použité zkratky:

cf.	= confer (srovnej)
čp.	= (dům) číslo popisné
č. ev.	= (dům) číslo evidenční
č. or.	= (dům) číslo orientační
ex.	= exemplář(ů), rostlin(a)
cas ar/neo	= občas zplaňující neofyt / archeofyt
inv.	= taxon v současnosti invazní v České republice
ul.	= ulice
ž. st.	= železniční stanice

Údaje o zeměpisném směru jsou uváděny běžnými zkratkami.

zkratky herbářových sbírek (podle THIERS 2025):

CHOM	= herbář Oblastního muzea v Chomutově
MOST	= herbář Oblastního muzea a galerie v Mostě
PRC	= herbář Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy (katedra botaniky)

Přehled zjištěných taxonů a komentáře

***Abutilon theophrasti* Medik.** (mračňák Theophrastův) [-, -, inv, -]

4a. Loun. střed., 5447a: **Most:** křižovatka ulic Chomutovská a Vladislava Vančury, 0,73 km jv. hradní věže (rozhledny) na vrcholu vrchu Hněvín (+ 407), 50°30'56.88"N, 13°38'24.57"E, 241 m n. m., 1 mladá rostlina v haldě zeminy z výkopu pod stromem (leg. V. Joza 7.VIII.2024 MOST, Obr. 1).

Mračňák Theophrastův (*Abutilon theophrasti*) je jednoletý druh z čeledi slézovité (*Malvaceae*), který je původní v oblastech mírného pásu střední a jihovýchodní Asie. Druhotně se jej podařilo prostřednictvím dopravy zemědělských komodit (sojové boby, obilí, osivo, bavlna aj.) rozšířit po všech světadílech s výjimkou Antarktidy (GBIF SECRETARIAT 2023, POWO 2025).

Abutilon theophrasti je náročný na vyšší teplotu ve vegetačním období, především však na vlhkost v půdě. Je charakteristickým druhem tzv. labské cesty adventivů, proto se s ním většinou setkáváme na rumišťích, železničních nádražích, v přístavech a překladištích, dvorech prádelen bavlny a závodů na zpracování olejin, kolem zemědělských objektů (odpad ze sojových bobů je zkrmován), v zahrádkách, na kompostech apod. (HERBA ATLAS PLEVELŮ 2025). V severozápadních Čechách má největší koncentraci výskytu v kaňonu Labe v Děčíně, Ústí nad Labem a jejich okolí a na Lovosicku.

Několik dalších jednotlivých novodobých (a zpravidla efemerních) výskytů je známo z Dolního Poohří mezi Louny a ústím Ohře do Labe, z Kadaňska a z Chomutova (K. Šumberová, M. Ducháček, J. Štrobach & J. Mikulka in KAPLAN et al. 2019; cf. PLADIAS 2025). Z Mostecka byl *A. theophrasti* zaznamenán dosud jedině z Bečova (kvadrant 5548c – A. Pavlasová 2010 in PLADIAS 2025, u plynové stanice).

Výskyt jedině mladé rostliny ve výkopu na frekventovaném místě v ulici na severním okraji Mostu doplňuje aktuální rozšíření druhu v severozápadních Čechách o nový kvadrant středoevropského síťového mapování. Lokalita je izolovaná; od nejbližších známých nálezů je vzdálená 9 km (Bečov), resp. 17 km (Chomutov). Dočasný výskyt by zanikl běžnými zemními pracemi na lokalitě. Dokladový sběr je uložen v herbářové sbírce Oblastního muzea a galerie v Mostě (MOST, Obr. 1).

Agrostemma githago L. (koukol polní) [-, C1t, CR, regA1]

vyhynulý a novodobě zplanělý druh v okrese Most

25a. Krušn. podh. vl., 5346d: **Hora Sváté Kateřiny**: ovesniště, zvětralá rula (leg. B. Hulán 16.VIII.1955 MOST). – 25a. Krušn. podh. vl., 5347c: **Litvínov**, část **Lounice**: pole k přehradě [= vodní nádrž. Janov, též „Mostecká přehrada“] [WGS84: ca 50°36'31.8"N, 13°33'52.8"E, ca 535 m n. m.] (leg. B. Hulán 1956 PRC et MOST, rev. Č. Ondráček, 1998 et V. Joza, 2021). – 3. Podkruš. pán. (v blízkosti hranice s 25a. Krušn. podh. vl.), 5347d: **Litvínov**: zplanělý ve více jedincích na soukromé zahradě v sv. části města (Litvínov 6, část Loučky), ul. K Loučkám [čp.] 1431, 390 m n. m. (leg. V. Joza 21.VI.2010 CHOM).

Koukol polní (*Agrostemma githago*) je kriticky ohrožený segetální druh květeny České republiky (GRULICH 2017). V Ústeckém kraji je v současnosti považován za vyhynulý (ONDRÁČEK ed. 2019). Kdysi byl velmi hojný až obecně rozšířený od nížin až do hor po celé České republice (cf. ČEROVSKÝ et al. 1999: 18), důkladným čištěním osiva a pečlivými agrotechnickými postupy byl však po druhé světové válce téměř vyhuben (cf. DEYL & UŠÁK 1964: 189–190). V současnosti je v celém státě znám jen z několika málo desítek lokalit, mnohé z nálezů však mají efemerní charakter. Část nálezů jde však na vrub zplanění ze záhonů s výsevy okrasných letniček, kde bývá v posledních letech dosti často pěstován.

Oba uvedené historické nálezy *Agrostemma githago* z Litvínovska pocházejí 50. let 20. století a jsou zřejmě jedinými doklady o jeho výskytu na území okresu Most. Zároveň jsou také posledními historickými údaji o výskytu tohoto druhu v okrese Most. Kromě toho jsou známy ještě tři další nálezy z Mostu (či jeho bezprostředního okolí), všechny však pocházejí zřejmě z druhé poloviny 19. století (G. Eichler 1855 PR et Ziegler sine dato PR ex PLADIAS 2025). Oba zde publikované doklady z Litvínovska patří k nejcenějším sběrům v herbáři někdejšího litvínovského učitele Bedřicha Hulána¹.

¹ Bedřich Hulán vytvořil v letech 1955–1962 reprezentativní herbář květeny Litvínovska, přesněji někdejšího správního okresu Litvínov. (Ten existoval v letech 1949–1960 a zahrnoval zhruba severní polovinu současného okresu Most.) Jde o soubor dokladů planě rostoucích i pěstovaných taxonů cévnatých rostlin, které tento učitel v době svého působení na litvínovských školách znal, případně které dokázal získat. V roce 1970 se herbář dostal do litvínovského a odtud později do mosteckého muzea. Nyní je součástí Sbirky Oblastního muzea a galerie v Mostě (herbářová zkratka MOST). Dřívějším nevhodným skladováním a dlouhodobou absencí konzervace byl značně poškozen; dodnes se dochovalo 1123 položek. Několik set z nich představuje jedinečné doklady z lokalit zaniklých v důsledku rozsáhlých krajinných změn, k nimž došlo na Litvínovsku ve druhé polovině 20. století. Menší část z těchto sběrů má fytogeografickou hodnotu přesahující region severozápadních Čech.

Z poznámek Bedřicha Hulána na herbářových schedách² a všeobecné absence dalších nálezů v širokém okolí můžeme usuzovat, že šlo o jednu z posledních lokalit tohoto druhu na celém Litvínovsku a zřejmě i na Mostecku. Osada Lounice je okrajová část města Litvínov, která má dosud venkovský charakter, zdejší pole však v posledních desetiletích zarostla lesem. Také v horské obci Hora Svaté Kateřiny všechny polní trati dávno zanikly a koulou zde už mnoho desítek let neroste. Tento údaj doplňuje současné známé rozšíření druhu (cf. PLADIAS 2025).

V současnosti se s *A. githago* občas můžeme na Mostecku i Litvínovsku setkat ve výsevech letničkových směsí do městských záhonů; jako okrasná letnička v zahrádkách se naopak pěstuje jen vzácně. V obou případech může příležitostně (a obvykle krátkodobě) zplaňovat do blízkého okolí.

Anthemis arvensis L. (rmen rolní) [-, -, -, -]

4a. Loun. střed., 5448c: **Braňany**: návrší Na skalce (327,6) jv. obce, mezi bývalou (zaplavenou) pískovnou a obcí, někdejší čedičový lůmek v jeho sz. části, 0,246 km sz. kóty 399 (Špičák), 50°32'10.10"N, 13°41'29.365"E, 316 m n. m., dosti hojně, stovky rostlin (leg. V. Joza & J. Fojtíková 22.V.2024 MOST). – 4a. Loun. střed., 5548a: **Korozluky**: Jánský vrch (+ 341), jz. svah, 0,6 km j. od vrcholu kopce, poblíž jv. okraje NPP [= národní přírodní rezervace] Jánský vrch, pole, 275 m n. m. (leg. P. Zdvorač & V. Joza 2021 PRC, MOST).

Rmen rolní (*Anthemis arvensis*) je segetální druh, který roste převážně na mírně kyselých až neutrálních půdách nižších až středních poloh téměř celé České republiky. V severozápadních Čechách se vyskytuje nerovnoměrně, častější je jen na Litoměřicku, Chomutovsku a Podbořansku (J. Prančl in KAPLAN et al. 2023).

Z vlastní asi třicetileté botanické praxe mohu říci, že jde o dosti vzácný plevel Mostecká, takže zjištění poměrně bohaté populace na návrší Na skalce u Braňan (nedaleko bývalé pískovny) je překvapivé. Nález doplňuje aktuální rozšíření druhu v České republice o novou ¼ kvadrantu CEBA (č. 5448c). Sběr z druhé lokality na Jánském vrchu u Korozluk potvrzuje již dříve udávaný zdejší výskyt (not. V. Petříček 1972 ex PLADIAS 2025, leg. Č. Ondráček 2001 CHOM, not. L. Hrouda 2007 in ONDRÁČEK red. 2009). *Anthemis arvensis* je kromě toho z mostecké části Českého středohoří znám také z pole u Dobřic (leg. J. Sládek 1988 CHOM), ze Skršínského vrchu u Skršína (not. T. Vymyslický 2007 in ONDRÁČEK red. 2009) a z Bečova od plynové stanice (not. A. Pavlasová 2010 ex PLADIAS 2025).

Aphanes arvensis L. (nepatrlec rolní) [-, C3, NT, regC3]

3. Podkruš. pán., 5447a: **Horní Jiřetín**: střed obce, narušené místo v trávníku v Potoční ulici na nádvoří před domem čp./č. or. 15/1 (městský úřad), 2,39 km vjv. kóty 743 (Kapucín, zsz. obce), 50°34'30.53"N, 13°32'40.90"E, 282 m n. m., bohatá kolonie o více než 100 rostlinách (leg. V. Joza 2024 MOST).

Starší nálezy z okresu Most:

3. Podkruš. pán., 5347d/5447b [**Litvínov**]: auf einem Trifthügel bei Oberleutensdorf [= na jednom pastvinném vršku u Litvínova] (1843 in ROTH 1857: 115 ut *Alchemilla arvensis*). – 3. Podkruš. pán., 5347d/5447b: Oberleutensdorf [= **Litvínov**] (REUSS 1867: 168 ut *Alchemilla arvensis*). – 4a. Loun. střed., 5447d: Brůx [= **Most**]: auf Ackern westlich von Saras [na polích z. od Zahražan] (ŠTIKA 1857:

² Adnotatio ad schedam 1: *Hora Svaté Kateřiny*: „Úplně ojedinělý výskyt. [...] Vyskytuje se jako polní plevel po celém okrese [Litvínov] ojediněle.“, ad schedam 2 [**Litvínov-Lounice**]: „Vyskytuje se na okrese [Litvínov] sporadicky. Zatím byl nalezen jen zde a v Hoře Sv.[atě] Kateřiny.“

13 ut *Alchemilla Aphanes*). – 4a. Loun. střed., 5548a: **Korožluky**: pole na plochem vrcholu Janského vrchu (not. L. Hrouda 2007 in ONDRÁČEK red. 2009). – 4a. Loun. střed., 5548a: **Korožluky**: 0,6 km sv. od středu obce, okraj pole při horní hraně horního konce zalesněné rokle (leg. J. Sládek 1988 CHOM sec. P. Dřevojan in KAPLAN et al. 2020). – 4a. Loun. střed., 5548a: **Korožluky**: Jánský vrch, okraj pole (leg. Z. Otýpková 2007 BRNU sec. P. Dřevojan in KAPLAN et al. 2020).

Nepatrnec rolní je segetální druh, který se v severozápadních Čechách vyskytuje poměrně vzácně. Z Mostecka byl od počátku zdejší floristiky uváděn pouze ojediněle a bezpochyby zde nikdy nebyl běžný a hojný. Ze starších souborných pramenů ke květeně Mostecka a Litvínovska jej např. vůbec nezmiňují NOWÁK (sine dato) a HULÁN (1969). Zvláště pozoruhodné jsou historické údaje týkající se Litvínova (Oberleutensdorf), kde však tento druh už dlouho nebyl potvrzen.

Nález maloplošné lokality v centru Horního Jiřetína s bohatou populací tohoto druhu byl proto překvapivý. Nejbližší další lokality *Aphanes arvensis* jsou známy z Chomutovska a Kadaňska (Červený Hrádek, Chomutov, Černovice, Blahuňov, Pruněřov), z Teplicka (Bílina, Osek, Teplice, Krupka, Bohusudov, Unčín, Přestanov) a Ústecka (Řehlovice, Ústí nad Labem). V žádném z těchto území však neroste (a patrně nikdy nerostl) častěji než roztroušeně (ROTH 1857: 115, REUSS 1867: 168, SANDER 1903: 257, KLEMENT 1930: 83), a údajů po roce 2000 je z tak rozsáhlého území pouze několik (cf. JOZA 2016, P. Dřevojan in KAPLAN et al. 2020). Řada z výše uvedených lokalit se nedostala do nedávného komplexního zpracování rozšíření druhu v České republice (P. Dřevojan in KAPLAN et al. 2020).

***Buxus sempervirens* (zimostráž vždyzelený) [-, -, cas ar/neo, -]**

3. Podkruš. pán. (v blízkosti hranice s 25a. Krušn. podh. vl.), 5347d: **Litvínov**: ul. K loučkám, soukromá zahrada domu čp. 1431, 50°36'42.681"N, 13°37'24.728"E, 389 m n. m., původně několik desítek let pěstován, nejméně od roku 1994 však prakticky každoročně v blízkosti zplauňující, několik desítek ex. většinou pod keři a ovocnými stromy, část z nich vitálně roste déle než 10 let³ (not. M. Jozová et V. Joza 1994–2021, leg. V. Joza 24.IV. 2013). – 4a. Loun. střed., 5548a: **Bečov**: hřbitov na v. okraji obce, při silnici do Bělušic, 0,15 km sv. kostela sv. Jiljí v obci, 0,57 km sz. kóty 353 (Vinice), u zdi při rohu prostředního oddílu hřbitova, 50°27'4.28"N, 13°43'27.46"E, 284 m n. m., více než 50 semenáčků, v blízkosti starého matečného stromu o $O_{1,3} = 0,63$ m, $V_s = 5$ m a $\check{S}_k = 5$ m (leg. V. Joza 22.II.2025 MOST). – 4a. Loun. střed., 5548b: **Lužice**: hřbitov na jv. okraji obce, 1,62 km sz. kóty 455 (Dob) u Dobřčic, blíže vchodu s prastarou památnou lípou, 50°29'28.55"N, 13°45'22.82"E, 265 m n. m., desítky semenáčků nedaleko starého matečného keře v polostinném trávníku a okrajích křovin (leg. Vít Joza 4.IV.2023 MOST).

Lokality mimo okres Most:

4a. Loun. střed., 5549b: **Třeбенice** (okres Litoměřice): v. část obce, zahrada domu čp. 410 v ulici Sv. Čecha, 0,43 km vjv. od ž. st. Třeбенice-město, 50°28'46.34"N, 13°59'29.95"E, 222 m n. m., desítky let pěstován, každoročně zmlazuje desítkami semenáčků (leg. V. Joza & J. Pokorný 12.IV.2024 MOST).

Zimostráž vždyzelený (*Buxus sempervirens*) přirozeně roste ve světlých lesích Mediteránu a západní Evropy, především v teplomilných doubravách až mezofilních bučinách, převážně na bazických, často karbonátových půdách (ELLENBERG 1988). Je součástí květeny České republiky jako náhodně zplauňující neofyt (DANIHELKA et al. 2012, Z. Kaplan in KAPLAN ed. 2019: 388–389, PLADIAS 2025). Ještě kolem roku 2000 byl u nás uváděn jen jako pěstovaný taxon (KOBLIŽEK 2000).

³ V roce 2022 byly tři asi 1 m vysoké semenáče přesazeny do Hory Svaté Kateřiny (5446b), Dolní ul., zahrada domu č. ev. 241, sz. od čp. 273, 50°35'57.88"N, 13°26'11.55"E, 644 m n. m. Od té doby zde prosperují.

V současnosti je chápán jako občasné zplaňující archeofyt či neofyt, jehož první zplanění na našem území je známo k roku 2010 (PYŠEK et al. 2022).

Buxus sempervirens je po desítky let pěstován v extenzivně udržované části soukromé zahrady v Litvínově v jednom mohutném keři. V jeho blízkosti opakovaně dochází více než 25 let k uchycování semenáčků, které se objevují téměř každoročně. Uchycují se vždy v polostínu až stínu okolních keřů a starých jabloňů a na okrajích záhonků okrasných rostlin. Většina zplanělých rostlinek bývá zničena při občasné údržbě zahrady. Několik jich však bylo ponecháno na místě, přičemž tyto prosperují déle než 20 let a nyní přesahují výšku 2 metrů (občas jsou už zastříhovány). V soukromé zahradě v Třebenicích na Litoměřicku jsou semenáčky zpravidla po několika letech zničeny při běžném pletí záhonů, stejně tak je tomu zřejmě na hřbitově v Bečově. Všechny přirozeně vzniklé rostliny se ujímají v narušené půdě, podél obrubníků apod. – obvykle v mikroklimaticky chráněných místech.

Zde uvedené nálezy posouvají první zjištěné zplanění *Buxus sempervirens* v České republice nejméně do roku 1994, tedy nejméně o 16 dřívě, než bylo dosud známo (cf. PYŠEK et al. 2022). Kromě toho zde uvedené nálezy údaje doplňují dosud známé případy zplanění o další místa na mapě našeho státu. Ačkoliv popsání případy nepředstavují zplanění do volné přírody, počtem semenáčků a frekvencí jejich vzniku ukazují na značný potenciál *Buxus sempervirens* k samovolnému generativnímu rozmnožování a šíření v intravilánech měst a obcí, hlavně v teplejších částí České republiky. Podobně jako v jiných územích tedy můžeme očekávat další nálezy zplanění tohoto druhu především v křovinách a okrajích lesů v blízkosti hřbitovů, zahrad a parků.

***Coreopsis grandiflora* Hogg ex Sweet (krásnoočko velkokvěté) [-, -, -, -]
potenciální invazní druh České republiky – nově zjištěný v okrese Most**

3. Podkruš. pán. (blízko hranice s 25a. Krušn. podh. vl.), 5347d: **Litvínov:** ssv. okraj města, ulice K loučkám (dříve Brigád ČSM), zahrada domu čp. 1431, 1,81 km sv. zámku v centru města, 50°36'42.80"N, 13°37'24.68"E, 389 m n. m., asi 20 zplanělých rostlin nedaleko místa pěstování (spáry v dlažbě, záhony a okraje trávníků), rostliny vitální a mnoholeté (leg. V. Joza 15.VIII.2022 MOST). – 4a. Lounské středohoří, 5447d: **Most:** 1,0 km jv. věže hradu (rozhledny) na vrcholu Hněvína (+ 407), ulice Vladimíra Majakovského, z. od domu č. 2346/2, 50°30'47,93"N; E 13°38'28,94"E, 239 m n. m., spára v dlažbě, nájezd do garáže, 1 statný zplanělý trs (leg. V. Joza 26.VIII.2022 MOST).

Krásnoočko velkokvěté (*Coreopsis grandiflora*) je vytrvalý druh byliny z čeledi hvězdnicovité (*Asteraceae*), který je původní ve východní části USA a Kanady. Je velmi proměnlivý, což se odráží ve velkém počtu kultivarů vyšlechtěných především pro kvůli květenství (ROYAL HORTICULTURAL SOCIETY 2025). Tento druh byl díky okrasnému zahradnictví zavlečen mimo svůj areál do mnoha oblastí Severní Ameriky i řady zemí Jižní Ameriky, Evropy, Asie, Afriky i Austrálie (GBIF SECRETARIAT 2023, POWO 2025). V sousední Spolkové republice Německo je *Coreopsis grandiflora* znám jako zplanělý druh z řady lokalit zejména v zemích Porýní-Falc a Braniborsko, ojediněle pak také z Bavorska a Sárska. Ze sousedního Saska však dosud údaje chybějí. V Německu je dosud veden jako potenciálně invazní, resp. etabluje se neofyt (WICHERT et al. 2025, FLORAWEB 2025).

V České republice patří *Coreopsis grandiflora* k oblíbeným trvalkám v záhonech zahrad i veřejných výsadeb (Joza, nepublikovaná pozorování), jeho zplaňování však dosud patrně nebylo zaznamenáno (cf. PYŠEK et al. 2022, PLADIAS 2025). Také na Litvínovsku a Mostecku je tento okrasný druh dlouhodobě pěstován v zahrádkách. Uvedenou lokalitu v Litvínově znám několik desítek let, od roku 2000 (či o několik let dřívě) je zde tento taxon pěstován, přičemž se nové semenáčky objevují každoročně a druh je tu nejméně od roku 2010 trvale zplanělý. Na lokalitě v Mostě (Obr. 2) ani v jejím okolí nebyl *C. grandiflora* současně pěstován. Jiné údaje o zplanění v České republice mi nejsou

známy. Druh se zatím nejeví jako nebezpečný, nicméně lze předpokládat jeho další invazní chování, spíše však s minimálními škodami pro okolí.

***Epilobium brachycarpum* C. Presl** (vrbovka krátkoplodá) [-, -, inv, -]

šířící se invazní druh České republiky – nově zjištěný v okrese Most

3. Podkrušnohorská pánev, 5447b: **Litvínov** (not., leg. et photo V. Joza 2023–2025 MOST). – 3. Podkrušnohorská pánev, 5448a: **Mariánské Radčice** (leg. V. Joza 2024 MOST). Podrobný popis lokalit viz JOZA (2025).

Vrbovka krátkoplodá (*Epilobium brachycarpum*) je jednoletý neofyt pocházející ze Severní Ameriky, který úspěšně invadoval v různých oblastech Země. V posledních desetiletích se etabloval v řadě zemí západní a střední Evropy. Od roku 2016 se jako invazní druh šíří také v České republice (P. Salák & J. Hadinec in HADINEC & LUSTYK eds. 2017: 42–44). Oba zde uvedené nálezy dokládají výskyt na Mostecku (resp. Litvínovsku). Zároveň patří k prvním čtyřem známým lokalitám v celých severozápadních Čechách, které byly zjištěny v letech 2019–2024 (cf. PLADIAS 2025).

Paulownia tomentosa (pavlovnie plstnatá) [-, -, inv, -]

šířící se invazní druh České republiky – nově zjištěný v okrese Most

3. Podkrušnohorská pánev, 5447b: **Litvínov** (not. V. Joza 2019, not. J. Motejzík 2020; leg. et photo V. Joza 2024 MOST). – 4a. Lounské středohoří, 5447d: **Most** (not. et photo Vít Joza 2024–2025). Podrobný popis lokalit viz JOZA & ZDVOŘÁK (2025).

Pavlovnie plstnatá (*Paulownia tomentosa*) je populární okrasný strom pocházející z jihovýchodní Asie (Čína, pravděpodobně také Korea). V řadě zemí světa je považován za nebezpečný invazní druh, někde je dokonce intenzivně potlačován a huben. Také v České republice se aktuálně šíří. Výsledky aktuálního výzkumu zplaňování *P. tomentosa* v severozápadních Čechách (JOZA & ZDVOŘÁK 2025) podrobně uvádějí celkem 26 případů zplanění. Většina zjištěných lokalit leží v Litoměřicku, několik jich je v Ústí nad Labem a blízkém okolí, dvě (zde uvedené) jsou z Mostecky, další jednotlivé pak byly nalezeny v Děčíně a Teplících. Druh se dosud šíří především v intravilánech měst v bezprostřední blízkosti jeho výsadby, je však znám i případ jeho úspěšného uchycení v přírodě blízkém společenstvu v Českém středohoří (kaňon Labe jižně od Ústí nad Labem).

***Phalaris arundinacea* L. ‘Picta’** (chrastice rákosovitá – okrasná panašovaná odrůda) [-, -, -, -]

nerozlišovaný invazní okrasný zahradní kultivar

25a. Krušn. podh. vl., 5346c: **Brandov**: při začátku lesní cesty na sv. orientovaném okraji lesa 1,2 km jz. od soutoku říček Flöha/Flájský potok a Schweinitz/Svídnice sv. obce a 1,3 km sz. kostela sv. Michaela Archanděla v obci, 50°38'26.69"N, 13°22'39.00"E, 492 m n. m., lokální zplanění několika rostlin, zřejmě ze zahradního odpadu (leg. V. Joza 11.VI.2018 MOST). – 3. Podkruš. pán. (blízko hranice s 25a. Krušn. podh. vl.), 5347d: **Litvínov**: soukromá zahrada domu čp. 1431 v ulici K loučkám (not. V. Joza 2007–2021, Joza 2017: 69), ibidem, nejméně 60 let pěstována a po desítky let zplaňující také v úzké předzahrádce j. od zahrady, 50°36'42.20"N, 13°37'24.56"E, 388 m n. m. (not. V. Joza 2007–2024, JOZA 2017: 69). – 25a. Krušn. podh. vl., 5446b: **Hora Svaté Kateřiny**: jz. okraj obce, ladem ponechaná louka při hlavní silnici 0,6 km jz. rozhledny na Růžovém vrchu (kóta 729), 35 m sz. od domu čp. 313, 50°35'53.60"N, 13°26'22.80"E, 652 m n. m., rozsáhlá kolonie zplanělá v lučním ladu s náletovými křovinami u silnice, porost, více než 15 m² velký (leg. V. Joza 8.VIII.2021 MOST). –

25a. Krušn. podh. vl., 5446b: **Hora Svaté Kateřiny**: při silnici z obce do Malého Háje, 0,96 km jz. rozhledny na Růžovém vrchu (+ 729), při chatové osadě Sruby, 50°35'46.51"N, 13°26'4.91"E, 693 m n. m., 1 starší zplanělý trs ze zahradního odpadu v silničním příkopu, u zahrádek (leg. V. Joza 12.IX.2020 MOST). – 25a. Krušn. podh. vl., 5446b: **Nová Ves v Horách - Mikulovice**: silniční příkop 0,85 km jv. od kóty 766,8 (Strážný vrch), j. od domu čp. 110, 50°35'16.1"N, 13°29'47.4"E, 692 m n. m., souvislý porost o více než 1 m² (not. V. Joza 3.VI.2018, 14.IX.2021). – 25a. Krušn. podh. vl., 5446b: **Hora Svaté Kateřiny**: při levém břehu Kateřinského potoka 0,42 km jz. kóty 729 (Růžový vrch), sv. domu čp. 335 (dětský domov), 50°36'2.15"N, 13°26'17.92"E, 624 m n. m., rozrůstající se porost o několika m² zjevně vzniklý ze zahradního odpadu (leg. V. Joza 17.IX.2020 MOST).

Adventivní výskyty mimo okres Most:

25a. Krušn. podh. vl. (blízko hranice s 3. Podkruš. pán.), 5249c: **Krupka**, část Horní Krupka (okres Teplice): vrch Komáří hůrka (správně Kněžiště), nejvyšší serpentina silnice z Krupky 0,51 km jz. vrcholové kóty 808,2, pod domem čp. 144 u krajnice silnice, 50°42'16.1"N, 13°51'1.6"E, 753 m n. m., pěstována i zplanělá (not. V. Joza 5.XI.2016). – 47. Šluk. pah., 5153a: **Krásná Lípa** (okres Děčín): při silnici II/263 mezi obcí a Rybníštěm, 1,5 km ± j. od ž. st. Krásná Lípa město, 50°53'37.44"N, 14°30'42.40"E, 466 m n. m., zjevně nepůvodní výskyt mimo intravilán obce (not. V. Joza 25.IV.2023, not. P. Zdvorač & I. Marková V.2023).

Panašovaná odrůda chrostice rákosovité (*Phalaris arundinacea* 'Picta')⁴ je okrasný vnitrodruhový taxon naší domáčí a téměř obecně rozšířené trávy chrostice rákosovité (*Phalaris arundinacea*). Ve střední Evropě je dlouhodobě pěstována jako oblíbená okrasná rostlina pro své podélně bílo-zeleně panašované listy, a jako klonální taxon se dokáže postupně (ale nepříliš agresivně) rozrůstat. Je odolná a nenáročná (roste i na živinami chudých stanovištích a snáší velké rozpětí půdní vlhkosti), což jí při poměrně nápadném vzhledu, snadném pěstování i schopnosti dlouhodobě vytrvat na lokalitě zajistilo téměř všeobecné rozšíření v zahradních kulturách. Z nich příležitostně proniká i do blízkých přírodních lokalit. Zde její porosty dlouhodobě vytrvávají, obvykle se i postupně rozrůstají, a někdy se také odtud tento nepůvodní taxon šíří do okolí. Taková je i situace v severozápadních Čechách.

Této panašované odrůdě *Ph. arundinacea* botanici v terénu zpravidla nevěnují pozornost. Obvykle ani nebývá zaznamenávána, případně rozlišována od nominálního přírodního druhu, přestože se s ní v České republice lze jako s neofytním taxonem po desítky let celkem běžně setkat i ve volné krajině⁵.

Rozšíření *Phalaris arundinacea* 'Picta' je u nás proto dosud v podstatě neznámé. Při nedávném zpracování dat pro atlas rozšíření cévnatých rostlin České republiky v projektu PLADIAS totiž nebyla tato okrasná odrůda rozlišována od původního přírodního druhu. Pro dosud nejpodrobnější zpracování rozšíření *Phalaris arundinacea* v České republice (J. Štěpánková in KAPLAN et al. 2017) bylo využito pouhých 6 údajů o výskytu její panašované odrůdy, z toho jen 3 z Čech (nikoliv však severozápadních) – včetně dvou lokalit evidentně pěstovaných rostlin. Státní ochrana přírody však *Ph. arundinacea* 'Picta' eviduje přece jen podrobněji, neboť v její rozsáhlé databázi (AOPK ČR 2025) je k ní vedeno 49 náleзовých údajů, přičemž byla po roce 2010 zaznamenána ve 22 základních kvadrantech středoevropského síťového mapování (CEBA) a v dalších 7 kvadrantech byla zjištěna v letech 1990–2009.

⁴ Někdy je uváděna jako *Ph. arundinacea* var. *picta*.

⁵ Tomu odpovídá i to, že nálezy jejího zplanění při celostátních floristických kurzech České botanické společnosti a dalších podobných akcích prakticky nebyly dokumentovány. V herbářových sbírkách České republiky jde o naprostou raritu.

Nálezy jsou však prakticky pouze z jihozápadních, východních a severovýchodních Čech a ze severozápadní a střední Moravy. Ze severozápadních Čech ale není zaznamenán žádný údaj.

Podobně je tomu i v sousední Spolkové republice Německo, kde tento okrasný kultivar v dlouhodobém celostátním projektu mapujícím cévnaté rostliny (FLORAWEB 2025) není rozlišován od botanického druhu *Phalaris arundinacea*. (Na rozdíl od floristicky atraktivnější *Ph. canariensis*.) Je zde zahrnut pod jménem *Phalaris arundinacea* var. *picta* do nominátního poddruhu *Ph. arundinacea* subsp. *arundinacea* – což je jistě škoda. Stejně tak je tomu i v saském atlasu rozšíření cévnatých rostlin (HARDTKE & IHL eds. 2000: 509), kde je pouze souborně uveden s přírodním nominátním druhem. I němečtí botanici mu tedy nevěnují dostatečnou pozornost, resp. tento taxon přehlížejí. Pro konkrétní údaje jsme tak dosud odkázáni jen na příležitostné regionální práce floristického či ekologického zaměření.

Německý botanik Matthias Breutfeld ve své studii (BREITFELD 2016: 12–13), kterou věnoval adventivům pronikajícím z lidských sídel do volné krajiny Vogtlandska a západní a střední části Krušných hor i přilehlého podhůří na území Spolkové republiky Německo, upozorňuje na skládky zahradního odpadu, které představují zdroj mnoha zplanění okrasných rostlin. Uvádí řadu takových případů u několika desítek taxonů (včetně dřevin). Píše o 15 lokalitách zplanění *Phalaris arundinacea* ‘Picta’ ve Vogtlandsku, přičemž výslovně uvádí, že její zplanění je přes časté pěstování i výskyt v deponiích zahradního odpadu pozorováno (tedy i zaznamenáváno) pouze zřídka.

Stejně jako ve Vogtlandsku a německém Krušnohoří se panašovaná odrůda chřastice rákosovité vyskytuje také v severozápadních Čechách podél cest, její porosty jsou často mnoholeté a zřejmě pocházejí v dřtivé většině z černých skládek zahradního odpadu (Joza, nepublikované údaje). Přes nedostatek dat lze podle mých dlouholetých zkušeností trend její naturalizace u nás označit za mírný, zato dlouhodobý a neustávající. Přesto je třeba věnovat tomuto okrasnému taxonu a jeho zplaňování u nás pozornost, neboť je zjevně trvalou součástí naší neofytní květeny a nedostatek dat k němu nejen v severozápadních Čechách, ale i v celé České republice bude třeba co nejdříve napravit. Lokalit zplanění *Phalaris arundinacea* ‘Picta’ je v severozápadních Čechách jistě více, a je třeba zaznamenat a publikovat každý její zjevně nepůvodní výskyt v krajině.

***Scutellaria galericulata* (šišák vroubkovaný) [-, -, -, -]**

85. Kruš. hory, 5446b: **Svahová** (část obce Boleboř, okres Chomutov): rybník na Telčském potoce v lokalitě „V díře“, jeho jv. břeh, 1,5 km jz. kóty 921,3 (Lesenská pláň), při silnici Malý Háj – Svahová, 50°34'30.50"N, 13°25'7.80"E, 816 m n. m., dosti vzácně v kamenném balvanitém záhozu u břehu poblíž bezpečnostního přelivu hráze (not. V. Joza 30.VIII.2023, 6.VIII.2025; leg. V. Joza 6.X.2023 MOST).

Šišák vroubkovaný (*Scutellaria galericulata*) je mokřadní druh, který roste téměř souvisle po celém území České republiky od nížin do středních horských poloh. V severozápadních Čechách je velmi málo údajů ze Žatecka, okolí Litoměřic a z Krušných hor (cf. PLADIAS 2025, AOPK ČR 2025).

První nález tohoto druhu v bezejmenném rybníku při silnici z Malého Háje (okres Most) do Svahové (okres Chomutov) jsem učinil roku 2023, tedy rok po napuštění (renovaci) rybníka. Výskyt se podařilo potvrdit i v roce 2025. Lokalita leží v blízkosti obce Rudolice v Horách (okres Most) ve výšce přes 800 m n. m., je exponovaná vůči extrémním klimatickým podmínkám náhorní paroviny Krušných hor, čemuž odpovídá i horský charakter její květeny a vegetace. Přesto zde má své absolutní výškové maximum v České republice poměrně teplomilný druh šřovík přímořský (*Rumex maritimus*) (JOZA 2023: 36). Stejně jako *S. galericulata* sem byl patrně zavlečen při renovaci rybníka v letech 2021–2022, a také jeho výskyt jsem zde později potvrdil (leg. V. Joza 2024 MOST).

Výskyt *Scutellaria galericulata* v Krušných horách poblíž Svahové a Rudolic v Horách je fytogeograficky pozoruhodný, neboť zde má tento druh své výškové maximum v České republice. Bude vhodné sledovat další vývoj této nové populace.

***Stachys byzantina* K.Koch** (syn. *S. lanata* Jacq., čistec vlnatý) [-, -, -, -]

3. Podkruš. pán. (v blízkosti hranice s 25a. Krušn. podh. vl.), 5347d: **Litvínov**: sv. okraj města, ul. K loučkám, soukromá zahrada domu čp. 1431, 50°36'42.78"N, 13°37'24.70"E, 389 m n. m., mnoho desítek let pěstován a téměř každoročně jednotlivě zplaňuje v okrajích chodníků, ve spárách dlažby apod. (not. V. Joza 1994–2025). – 3. Podkruš. pán., 5347d: **Litvínov**: sv. okraj města, Seifertova ul., trávník při jz. rohu zahrady u domu čp. 1465, 50°36'43.56"N, 13°37'37.77"E, 386 m n. m., několik zplanělých ex. (not. V. Joza 23.VI.2013). – 25a. Krušn. podh. vl., 5446b: **Hora Svaté Kateřiny**: jz. (dolní) část obce, zahrada domu čp. 212 v Dolní ul., 0,55 km jz. od vrcholové kóty 729 (Růžový vrch), 50°35'59.99"N, 13°26'11.68"E, 634 m n. m., dlouhodobě pěstovaný, ojediněle zplanělé rostliny při obrubníku dlážděného chodníku (not. V. Joza 5.VI.2020, 27.VIII.2024). – 3. Podkruš. pán., 5447a: **Litvínov-Hamr**: předzahrádka j. od řadového domu v Mládežnické ul. (pod čp. 161), nad malým parkovištěm v Hamerské ul., 50°35'39.30"N, 13°34'43.89"E, 321 m n. m., několik zplanělých ex., nedaleko dlouhodobě pěstovaný (not. V. Joza 7.V.2019). – 4a. Loun. střed., 5447d: **Most**: ul. Vladimíra Majakovského, 1,0 km jv. rozhledny na vrchu Hněvín (+ 407), předzahrádka domu čp. 2099 (ul. Mikoláše Alše), N 50°30'47.90", E 13°38'28.80", 239 m n. m., v okrasném šterku, 1 zjevně zplanělá rostlina, nedaleko od porostu jiných po delší dobu pěstovaných (leg. V. Joza 25.VIII.2023 MOST).

Čistec vlnatý (*Stachys byzantina*) je nápadná vytrvalá bylina přirozeně rostoucí v jihozápadní Asii (Írán, Krym, severní Kavkaz, Zakavkazsko a Turecko). Jako atraktivní stříbrně plstnatá trvalka byl zavlečen do řady zemí dalších zemí Asie (včetně Japonska), Evropy, Severní i Jižní Ameriky, Austrálie i na Nový Zéland, kde se běžně etabloval jako zdomácnělý neofyt. (GBIF SECRETARIAT 2023, POWO 2025).

S. byzantina je v České republice často pěstován jako okrasná rostlina v zahradách, parcích a na hřbitovech, občas také zplaňuje (CHRTEK 2000). První zplanění zde není známo (cf. PYŠEK et al. 2022), je však jistě starého data (přinejmenším mnoho desítek let). Údaje o tomto druhu ze severozápadních Čech nebyly dosud zřejmě publikovány, jsou však dosud zcela ojedinělé (Chomutovsko, Děčínsko, Ústecko a Litoměřicko – cf. PLADIAS 2025, AOPK ČR 2025, iNATURALIST 2025). Zplanění však jsou rozhodně častější, a druh dokáže za příhodných podmínek na lokalitě prosperovat i desítky let (Joza, nepublikovaná pozorování).

Viburnum opulus (kalina obecná) [-, -, -, -]

25a. Krušn. podh. vl., 5346c: **Brandov**: sz. okraj obce, sv. orientovaný okraj lesa, 1,3 km sz. kostela sv. Michaela Archanděla v obci, 0,9 km jjz. domu čp. 284, 50°38'26.25"N, 13°22'38.83"E, 492 m n. m., roztroušeně v okrajových částech mezofilního smíšeného lesa (leg. V. Joza 12.VI.2020 MOST).

Kalina obecná (*Viburnum opulus*) roste téměř souvisle v celém území České republiky. Údaje z východních Krušných hor jsou však velmi vzácné a izolované (např. Bečov u Chomutova, Orasín, Hrad Osek, Nakléřov, Krásný Les u Petrovic – cf. PLADIAS 2025, AOPK ČR 2025). Vzhledem k charakteru lokality v Brandově jde pravděpodobně o přirozený výskyt. Tomu nasvědčuje i souvislý výskyt druhu v celém Sasku, včetně všech kvadrantů, jimiž prochází státní hranice obou států (FLORAWEB 2025). Z kvadrantu 5346 nebyl tento taxon dosud uváděn (cf. PLADIAS 2025).

Poděkování

Děkuji Magdaleně Jozové (Litvínov) a Jiřímu Pokornému (Třebeň) za upozornění na zplaňování *Buxus sempervirens*, Pavlovi Zdvořákovi (Litoměřice) pak za sdílení svých údajů z terénních pozorování. Jaroslavě Fojtíkové (Jablonec nad Nisou) chci poděkovat za doprovod na lokalitu *Anthemis arvensis* u Braňan. Velký dík patří také týmu tvůrců rozsáhlé databáze projektu Pladias za dlouhodobé doplňování údajů i za jejich sdílení, stejně jako Agentuře ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) za zpřístupnění údajů z Nálezové databáze ochrany přírody. Obou zdrojů jsem využil pro srovnání se zde publikovanými daty.

Literatura

- ANONYMUS (2013): *Vyhláška č. 395/1992 Sb. Ministerstva životního prostředí České republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů.* [aktuální k 15. VII. 2013]
- AOPK ČR (2025): *Nálezová databáze ochrany přírody.* [Online: <https://portal23.nature.cz/nd/>. Použito 6. VIII. 2025.]
- BREITFELD M. (2016): Waldwege als Adventivhabitare. – *Sächsische floristische Mitteilungen*, Leipzig, 18: 9–34.
- ČEŘOVSKÝ J. et al. (1999): *Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR. Vol. 5. Vyšší rostliny.* – Příroda, Bratislava. 453 pp.
- DANIHELKA J., CHRTEK J. JR. & KAPLAN Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. – *Preslia*, Praha, 84: 64–811 + 2 pp. electr. append. [Online: <https://www.preslia.cz/article/159/>]
- DEYL M. & UŠÁK O. (1964): *Plevelé polí a zahrad.* – Nakladatelství Československé akademie věd, Praha. 389 pp. + 150 fig.
- EHRENDORFER F. & HAMANN U. (1965): Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – *Berichte der Deutschen Botanischen Gesellschaft*, Stuttgart, 78 (1): 35–50.
- ELLENBERG H. (1988): *Vegetation Ecology of Central Europe.* – Cambridge University Press, Cambridge. 731 pp.
- FLORAWEB (2025): *FloraWeb – Daten und Informationen zu Wildpflanzen Deutschlands.* [Official website. Online: <https://floraweb.de/>. Použito 11. IX. 2025.]
- GBIF SECRETARIAT (2023): *Abutilon theophrasti* Medik. GBIF: Global Biodiversity Information Facility. GBIF Backbone Taxonomy. [Online: <https://www.gbif.org/>. Checklist dataset: <https://doi.org/10.15468/39omei>. Použito 14. X. 2025.]
- GRULICH V. (2012): Red list of vascular plants of the Czech Republic. 3rd edition. – *Preslia*, Praha, 84: 631–645.
- GRULICH V. (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. Abecední seznam vědeckých a českých jmen. – In: Grulich V. & Chobot K. [eds.], Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Cévnaté rostliny. Red List of Threatened species of the Czech Republic: Vascular Plants. *Příroda*, Praha, 35: 75–132 + 133–177.
- HADINEC J. & LUSTYK P. [eds.] (2017): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XV. – *Zprávy České botanické společnosti*, Praha, 52: 37–133.
- HARDTKE H. J. & IHL A. [eds.] (2000): *Atlas der Farn- und Samenpflanzen Sachsens.* – In: Materialien zu Naturschutz und Landschaftspflege. Sächsisches Landesamt für Umwelt und Geologie, Dresden. 806 pp.
- HERBA ATLAS PLEVELŮ (2025): *Herba Atlas plevelů. Verze 2.2.* [Ed. Katedra agroekologie a biometeorologie, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Česká zemědělská univerzita v Praze. Online: http://www.jvsystem.net/app19/Species.aspx?pk=10013&lng_user=1. Použito 14. X. 2025.]
- HULÁN B. (1969): Dvouděložné rostliny Litvínovska. – *Mostecko-Litvínovsko – regionální studie*, Most, ser. natur., 6: 87–100.
- CHRTEK J. JR. (2000): Stachys L. – čísteč. – In: Slavík B., Chrtek J. jr. & Štěpánková J. [eds.], *Květena České republiky, Vol. 6:* 614–625. Academia, Praha.
- iNATURALIST (2025): *iNaturalist: a community for naturalists.* [Online: <https://www.inaturalist.org/>. Použito 14. X. 2025.]
- JOZA V. (2016): Příspěvek ke květeně Teplicka II. – *Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích*, Teplice, 31: 137–146.
- JOZA V. (2017): Příspěvek ke květeně Mostecka a Litvínovska (severozápadní Čechy) I. – *Sborník Oblastního muzea v Mostě*, Most, řada přírodovědná, 38/2016: 64–72.

- JOZA V. (2018): Příspěvek ke květeně Mostecka a Litvínovska (severozápadní Čechy) II. – *Sborník Oblastního muzea v Mostě*, Most, řada přírodovědná, 39/2017: 87–97.
- JOZA V. (2020): Příspěvek ke květeně Mostecka a Litvínovska (severozápadní Čechy) III. – *Sborník Oblastního muzea v Mostě*, Most, řada přírodovědná, 40/2020: 28–42.
- JOZA V. (2023): Příspěvek ke květeně Mostecka a Litvínovska (severozápadní Čechy) IV. – *Sborník Oblastního muzea v Mostě*, Most, ser. natur., 41: 22–48.
- JOZA V. (2025): Severoamerická vrbovka krátkoplodá (*Epilobium brachycarpum* C. Presl) zavlečena také do severozápadních Čech. [In: Krátká sdělení]. – *Sborník Oblastního muzea v Mostě*, Most, ser. natur., 42: 196–199.
- JOZA V. & ZDVOŘÁK P. (2025): Zplaňování pavlovnie plstnaté (*Paulownia tomentosa* /Thunb./ Steud.) v severozápadních Čechách. – *Sborník Oblastního muzea v Mostě*, Most, ser. natur., 42: 1–9.
- KAPLAN Z. [ed.] (2019): *Klíč ke květeně České republiky*. – Ed. 2, Academia, Praha, 1169 pp.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., EKRT L., ŠTECH M., ŘEPKA R., CHRTEK J. JR., GRULICH V., ROTREKLOVÁ O., DŘEVOJAN P., ŠUMBEROVÁ K. & WILD J. (2020): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 9. – *Preslia*, Praha, 92: 255–340. [Online: <https://doi.org/10.23855/preslia.2020.255>.]
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J., ZÁZVORKA J., KOUTECKÝ P., EKRT L., ŘEPKA R., ŠTĚPÁNKOVÁ J., JELÍNEK B., GRULICH V., PRANČL J. & WILD J. (2019): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 5. – *Preslia*, Praha, 91: 257–368. [Online: <https://doi.org/10.23855/preslia.2019.257>.]
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., ŠUMBEROVÁ K., CHRTEK J., ROTREKLOVÁ O., EKRT L., ŠTĚPÁNKOVÁ J., TARAŠKA V., TRÁVNÍČEK B., PRANČL J., DUCHÁČEK M., HRONEŠ M., KOBRLOVÁ L., HORÁK D. & WILD J. (2019): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 5. – *Preslia*, Praha, 89: 333–439. [Online: <https://doi.org/10.23855/preslia.2017.333>.]
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., ŠUMBEROVÁ K., PRANČL J., VELEBIL J., DŘEVOJAN P., DUCHÁČEK M., BUSINSKÝ R., ŘEPKA R., MADĚRA P., GALUŠKOVÁ H., WILD J. & BRŮNA J. (2023): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 12. – *Preslia*, Praha, 95: 1–118. [Online: <https://doi.org/10.23855/preslia.2023.001>.]
- KLEMENT O. (1930): Die Pflanzendecke unserer Heimat. – In: *Heimatkunde des Bezirkes Komotau*, Komotau, Vol. 1 (*Natur*), Tom. 5: 5–128.
- KOBLÍŽEK J. (2000): Buxaceae Dumort – zimostrázovitě. – In: Hejný S., Slavík B., Kirschner J. & Křisa B. [eds.], *Květena České republiky*, Vol. 3: 317–319. Academia, Praha.
- LUKEŠ Z. & POLEDNÍK R. (2025): *Fytochorion – GPSPR*. [Online: <https://zbynous.net/gpspr/fytochorion.php>. Použito 25. IX. 2025.]
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds.] (2020): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVIII. – *Zprávy České botanické společnosti*, Praha, 55: 27–138. [p. 47–48: *Buxus sempervirens*]
- NOWÁK A. (s. d. [před 1923]): *Flora Pontica [recte Pontensis]*. – Ms., 20 pp. [J. L. Enge rescribit, depon. in: Oblastní muzeum a galerie v Mostě]
- ONDRÁČEK Č. [red.] (2009): Floristický kurz České botanické společnosti v Lounech (1. – 7. července 2007). – *Severočeskou přírodou*, Chotmutov, 40: 1–121.
- ONDRÁČEK Č. [ed.] (2019): *Ohrožené rostliny Ústeckého kraje. Červený seznam Ústeckého kraje a komentáře k vybraným taxonům*. – Ústecký kraj, Ústí nad Labem, 224 pp.
- PLADIAS (2025): *PLADIAS. Databáze české flóry a vegetace*. [Online: <https://pladias.cz/>. Použito 14. X. 2025.]
- POWO (2025): *Plants of the World Online. Royal Botanical Gardens, Kew*. [Ut *Abutilon theophrasti* Medik. Online: <https://powo.science.kew.org/>. Použito 11. IX. 2025.]
- PYŠEK P., SÁDLO J., CHRTEK J. JR., CHYTRÝ M., KAPLAN Z., PERGL J., POKORNÁ A., AXMANOVÁ I., ČUDA J., DOLEŽAL J., DŘEVOJAN P., HEJDA M., KOČÁR P., KORTZ A., LOSOSOVÁ Z., LUSTYK P., SKÁLOVÁ H., ŠTAJEROVÁ K., VEČEŘA M., VÍTKOVÁ M., WILD J. & DANIHELKA J. (2022): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (3rd edition): species richness, status, distributions, habitats, regional invasion levels, introduction pathways and impacts. – *Preslia* [E-journal], 94: 447–577. doi: 10.23855/preslia.2022.447
- REUSS A. [E.] (1867): Botanische Skizze der Gegend zwischen Komotau, Saaz, Raudnitz und Tetschen. – In: Löschner [J. W.] [red.], *Beiträge zur Balneologie. Teplitz und die benachbarten Curorte*, 2: 129–232. Ed. H. Dominicus, Prag – Carlsbad.
- ROTH A. (1857): Verzeichniss derjenigen Pflanzen, die bisher in dem böhmischen Erzgebirge und in der Gegend von Rothenhaus und Umgebung aufgefunden worden sind. – *Oesterreichisches botanisches Wochenblatt*,

- Wien, 7: 39–41, 47–48, 54–55, 71, 79–81, 89–90, 97–98, 104–105, 113–115, 119–121, 129–131, 137–139, 143–144, 152–154, 161–163, 169–170, 177–178, 183–185, 193–195, 200–202, 210–212, 217–218, 224–226, 232–234, 240–241, 248–251, 256–257, 265–267, 272–274, 281–283, 289–290.
- ROYAL HORTICULTURAL SOCIETY (2025): *RHS. Coreopsis grandiflora*. [Online: <https://www.rhs.org.uk/>. Použito 14. X. 2025.]
- SANDER S. (1903): Die Flora von Ossegg und Umgebung. – *Erzgebirgs-Zeitung*, Teplitz, 24: 109–111, 135–137, 164–166, 195–199, 227–229 et 255–258.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fyto geografické členění. – In: Hejný S., Slavík B., Chrtěk J., Tomšovic P. & Kovanda M. [eds.], *Květena České socialistické republiky, Vol. 1*: 103–121. Academia, Praha.
- SLAVÍK B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fyto geografickému atlasu ČSR. – *Zprávy Československé botanické společnosti*, Praha, 6 (1): 55–63.
- ŠTIKA O. [F.] (1857): Kurze Uibersicht der Phanerogamen aus der nächsten Umgebung der Stadt Brüx. – *Jahresbericht des k. k. Obergymnasiums zu Brüx für das Schuljahr 1857*, Brüx, 1857: 1–25.
- THIERS B. (2025): *Index Herbariorum: a global directory of public herbaria and associated staff*. [Online: <http://sweetgum.nybg.org/science/ih>. Použito 14. X. 2025.]
- WICHERT M., PUHLMANN T. & HADJ AHMED S. (2025): *Coreopsis grandiflora*. *Großblumiges Mädchenauge*. *Natura DB*. [Online: <https://www.naturadb.de/pflanzen/coreopsis-grandiflora/>. Použito 14. X. 2025.]
- WILD J., KAPLAN Z., DANIHELKA J., PETŘÍK P., CHYTRÝ M., NOVOTNÝ P., ROHN M., ŠULC V., BRÚNA J., CHOBOT K., EKRT L., HOLUBOVÁ D., KNOLLOVÁ I., KOCLÁN P., ŠTECH M., ŠTĚPÁNEK J. & ZOUHAR V. (2019): Plant distribution data for the Czech Republic integrated in the Pladias database. – *Preslia*, Praha, 91: 1–24.
- WORLD FLORA ONLINE (2025): *WFO. The World Flora Online. An Online Flora of All Known Plants*. [Online: <http://www.worldfloraonline.org>. Použito 20. X. 2025.]

Obr. 1. *Abutilon theophrasti*, rostlina sebraná v Mostě. Herbářová položka ze sbírky Oblastního muzea a galerie v Mostě (MOST, leg. V. Joza 2025). 297 × 420 mm. Foto Vít Joza, 2025.

Fig. 1. *Abutilon theophrasti*, the plant collected in Most. Herbarium specimen from the collection of the Regional Museum and Gallery in Most (MOST, leg. V. Joza 2025). 297 × 420 mm. Photo by Vít Joza, 2025.

Obr. 2. *Coreopsis grandiflora*, rostlina zplanělá z kultury v Mostě. Herbářová položka ze sbírky Oblastního muzea a galerie v Mostě (MOST, leg. V. Joza 2025). 297 × 420 mm. Foto Vít Joza, 2025.

Fig. 2. *Coreopsis grandiflora*, the plant escaped from cultivation in Most. Herbarium specimen from the collection of the Regional Museum and Gallery in Most (MOST, leg. V. Joza 2025). 297 × 420 mm. Photo by Vít Joza, 2025.

Obr. 1 / Fig. 1.

Sbirka Oblastního muzea a galerie v Mostě, evidenční číslo MSM/002-05-10/198002

- 1/2

Carex grandiflora Hogg ex Sweet
Křatoholka velkokvětá

Localitas *Česka republika, SR Čechy: Most*
(okres Most, 5447d 4a Lounské středohoří): 10km
JV rozhledny na vrcholku Hrošine (+407) ulice
Vladimira Majakovského, 2 od domu č. 2346/2.

WGS 84: *N50°30'47,93" E 13°30'18,94"* Altitude *239* m s. m.

Habitatio *spáta v dřábtě, nájезд do garáže*

Leg. *Vít Jozá* Die *26.VII.2022*

Det. *Vít Jozá* No.

Adnotatio *1 státny zplněný trs, v okolí
nebyl tento druh současně pěstován.*

Obr. 2 / Fig. 2.

Contents / Inhalt

Botany / Botanik

JOZA V. & ZDVOŘÁK P.: Naturalization of Foxglove Tree (<i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud.) in Northwestern Bohemia	1
JOZA V.: Escaping of Common Milkweed (<i>Apocynaceae: Asclepias syriaca</i>) in Northwestern Bohemia	10
JOZA V.: Contribution to the flora of the Most a Litvínov regions (Northwestern Bohemia) V	15
JOZA V. [red.]: The pretty rare woody plants planted in Northwestern Bohemia (2)	31
JOZA V.: Vegetation of exposed bottoms of standing and running waters in Northwestern Bohemia I. Fishpond Dobroměřický (Dobroměřice village, Louny county)	63

Zoology / Zoologie

KRÁSENSKÝ P.: Ground beetles and rove beetles (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) of sandy gravel alluviums of the River Labe between Střekov and Hřensko (Northwestern Bohemia)	75
KRÁSENSKÝ P.: False click beetles (Coleoptera: Eucnemidae) of the Pístecký les Nature Reserve (Northwestern Bohemia)	105
KRÁSENSKÝ P.: Rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of Březina Nature Reserve (Northwestern Bohemia)	113
BENDA P.: Dragonflies (Odonata) of the Československé armády quarry near Most (Northwestern Bohemia)....	131
ROUŠAR A.: Spiders (Araneae) of the Valley of the River Ohře in Northwestern Bohemia	140
KRÁSENSKÝ P.: Interesting findings of invertebrates in the Ústí nad Labem region (Northwestern Bohemia) – 2.	170

Brief reports / Kurze Mitteilungen

JOZA V.: The North American panicled willowherb (<i>Epilobium brachycarpum</i> C. Presl) recently introduced to Northwestern Bohemia	196
KRÁSENSKÝ P.: First records of rove beetle <i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>kiesenwetteri</i> Rosenhauer, 1856 (Coleoptera: Staphylinidae) in Krušné hory Mts. (Northwestern Bohemia) and its current distribution in Bohemia	200

Book reviews / Literaturberichte

Tesaříkovití Ústeckého kraje (P. Krásenský)	203
Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy (M. Radoň)	205
Porcelanit – hornina v ohni zrozená (P. Dvořák)	207
Radovesická výsypka (P. Dvořák)	208

Personalialia / Personalien

Miroslav Radoň 50 years old	209
The establishment of the Děčín Dendrological Society in 2024 and its public events in 2025	227

Obsah

Botanika

JOZA V. & ZDVOŘÁK P.: Zplaňování pavlovnice plstnaté (<i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud.) v severozápadních Čechách.....	1
JOZA V.: Zplaňování klejichy hedvábné (<i>Apocynaceae: Asclepias syriaca</i>) v severozápadních Čechách	10
JOZA V.: Příspěvek ke květeně Mostecká a Litvínovska (severozápadní Čechy) V	15
JOZA V. [red.]: Vzácnější pěstované dřeviny severozápadní části Čech (2)	31
JOZA V.: Vegetace obnažených den stojatých a tekoucích vod v severozápadních Čechách I. Dobroměřický rybník (Dobroměřice, okres Louny).....	63

Zoologie

KRÁSENSKÝ P.: Střevlíkovití a drabčíkovití brouci (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) štěrkopisčítých náplavů řeky Labe v úseku mezi Střekovem a Hřenskem (severozápadní Čechy).....	75
KRÁSENSKÝ P.: Dřevomilovití brouci (Coleoptera: Eucnemidae) přírodní rezervace Pístecký les (severozápadní Čechy).....	105
KRÁSENSKÝ P.: Drabčíkovití brouci (Coleoptera: Staphylinidae) přírodní rezervace Březina (severozápadní Čechy).....	113
BENDA P.: Vážky (Odonata) povrchového hnědouhelného lomu Československé armády (ČSA) u Mostu (severozápadní Čechy).....	131
ROUŠAR A.: Pavouci (Araneae) údolí řeky Ohře v severozápadních Čechách	140
KRÁSENSKÝ P.: Zajímavé nálezy bezobratlých v Ústeckém kraji (severozápadní Čechy) – 2.	170

Krátká sdělení

JOZA V.: Severoamerická vrbovka krátkoplodá (<i>Epilobium brachycarpum</i> C. Presl) zavlečena také do severozápadních Čech.....	196
KRÁSENSKÝ P.: První nálezy drabčíka <i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>kiesenwetteri</i> Rosenhauer, 1856 (Coleoptera: Staphylinidae) v Krušných horách (severozápadní Čechy) a jeho aktuální rozšíření v Čechách	200

Recenze a anotace

Tesaříkovití Ústeckého kraje (P. Krásenský).....	203
Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy (M. Radoň)	205
Porcelanit – hornina v ohni zrozená (P. Dvořák).....	207
Radovesická výsypka (P. Dvořák).....	208

Personalia

Miroslav Radoň – 50 let.....	209
Založení Děčínské dendrologické společnosti v roce 2024 a její veřejné akce v roce 2025	227